Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében! Ámen. Reformáció ünnepe, ökumenikus megemlékezés, Szfvár, Széchényi úti ref. templom Mt 5:3

Kegyelem nékünk és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól! Ámen.

Kedves Testvéreim!

Nem véletlen az, hogy Reformáció ünnepe erre a napra esett, a Mindenszentek ünnepe előtti estére. Merthogy Bölcs Frigyes szász választófejedelem sok ezer darabból álló ereklyegyűjteményét ezen alkalomból nyitotta meg a nép előtt, hogy azok bűneiktől búcsút nyerjenek, s Tetzel János domonkosrendi szerzetes a közeli városokban ez idő tájt szintén búcsúcédulákat árult.

A Wittenbergi Egyetem tanárai – élükön Luther Mártonnal – már több hónapja egymásközti beszélgetéseikben és nyilvános óráikon abban a szellemben tanítottak, amelyre Luther eljutott a híres toronyélményében, hogy Isten igazsága az evangélium, Jézus Krisztus keresztje, hogy nem érdemeink szerint, hanem hit által van üdvösségünk egyedül kegyelemből. Hogy az egyház igazi kincse a szent evangélium, és nem pedig a szentek fölösleges jócselekedetei, amelyekre hivatkozva a pápa meghirdette a búcsút.

Ezért Mindenszentek ünnepét megelőző napon, október 31-én, szögezte ki Luther 95 mondatból álló vitatételét, amely elindította a reformációt.

Mindenszentek ünnepének ősi evangéliumi igéje volt a nyolc boldogmondás. Így lett reformáció ünnepének is ünnepi igéje. A Szentlélek csodálatos munkája, hogy éppen az az ige, amelyet Mindenszentekkor használtak, válik a Reformáció alapjává. Ezek közül az elsőt olvasom most:

Boldogok a lelki szegények, mert övék Isten országa. – mondja Jézus.

Szeretném ezt testvéreimnek elmagyarázni – hogy mit is jelent a bibliai értelmű *boldogság*, merthogy sokkalta többet, mint a pillanatnyi érzést, és jó lenne kifejteni, hogy kik is a *lelki szegények*, és lehet-e boldog az, aki szegény, és hogy Lukács evangéliumában miért nem szerepel a „lelki” szó, csak annyi, hogy **boldogok vagytok, szegények**. És persze kellene beszélni *Isten országáról*, hogy hol van, mik a határai, kik vannak belül és kik kívül. És leginkább arról, hogy mit jelent, hogy az „*övék*”, hogy mennyire birtokolhatjuk Isten országát. S ami az enyém, az lehet-e másé is? És kellene arról beszélni, hogy honnan tudom, hogy *Jézus szavai nekem szólnak-e* – Kierkegard biztosan erről beszélt volna –, és nem éppen ellenemre szól Jézus.

Szeretném ezt testvéreimnek elmagyarázni – de nem tudom. Mert mennél inkább magyarázom, annál kevésbé értem magam is. Annyira bonyolult, annyira filozofikus, annyira mesterkélt minden magyarázat. Pedig Jézus szájában egyszerű, világos és tiszta az ige. Csak ülök a tanítványokkal a hegyen, Jézus lábánál, és hallgatom.

Boldogok a lelki szegények, mert övék Isten országa.

Nem könnyű hallani. Nem az értelmezése a legnehezebb, hanem az igazsága. Arról beszél Jézus, hogy amikor már mindent elvesztettél, vagy mindenről lemondtál, akkor tiéd Isten országa. Amikor a tanítványok mindent otthagyva követték őt. Amikor az özvegyasszony az utolsó fillérjét is bedobta a perselybe. Amikor Zákeus szétosztotta minden vagyonát. Amikor a megfeszített lator nem hős forradalmár, hanem jogosan feszíttetett meg – amikor nemcsak élete, hanem a becsülete is odaveszett. Akkor övé Isten országa.

Amikor nincs már mire büszkének lenned, amikor csak szemed lesütve, melled verve állsz meg Isten előtt. Amikor nem magasodsz ki a többiek közül, és nem kell lehajolnod a kicsinyekhez – mert te magad is kicsiny vagy. Amikor esténként végtelenségig tudod sorolni, miért vagy hálás Istennek, és végtelenségig tudnád sorolni, amit szégyellsz. Amikor már nem a szemedet akarod kivájni, hanem a szívedet, mert onnan jönnek a gonosz gondolataid, másokat elítélő, lenéző, ösztönös mozdulataid, az undor, a gúny, a közöny. Amikor rádöbbensz, hogy szenvedélybeteg vagy te is, a bűn szenvedélye él benned, s nem tudsz tőle szabadulni, ragaszkodsz hozzá, mint alkoholista a pohárhoz, amikor nem mosolyogsz azon, hogy ezek a keresztyének mindennap csak gyónnak, hanem valóban elveszettnek tudod magad. Ahogy Luther azt írta a 4. tételében: ***Ez a gyötrődő küzdelem tehát mindaddig tart, míg az ember gyűlöli vétkes önmagát (ez az igazi belső bűnbánat), vagyis a mennyek országába való bemenetelig.*** Akkor tiéd Isten országa.

Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében! Ámen. Reformáció ünnepe, ökumenikus megemlékezés, Szfvár, Széchényi úti ref. templom Mt 5:3

Ahogy Pilinszky írja: *Én gyenge voltam, kevés voltam, nekem egyedül az maradt, hogy üdvödet szemmel kövessem.*
Nincs semmim – egyedül az maradt, hogy Jézus keresztjére nézzek. Ahol hordozza bűneimet. Adóslevelemet ott eltörölte. Élek, mint akinek nincsen semmije, s akié mégis minden. Mert akié Isten, azé már minden. Mert boldogok a szegények, mert övék Isten országa. Egyedül ez maradt.
S amikor nem maradt semmim – büszkeség, érdem, szellemi örökség, becsület, egyenes gerinc – amikor elvesztettem mindent, akkor látom, mennyien vagyunk itt lenn a porban. Velem együtt elveszettek, velem együtt nincstelenek – és akiknek terheit Jézus testében vitte fel a fára. Akinek betegségét hordozta – mint az enyémet is. Akik elől valaki eltakarta eddig a keresztet – talán az igazak, talán a jóakaróik, akik azt hajtogatják: az embernek alapvető jogai vannak, alapvető méltósága van – pedig az embernek alapvetően Krisztusa van. Aki nem lehajolt hozzánk, hanem közénk jött, emberré lett, és megérintette a betegeket, enni adott az éhezőnek – hogy ne csak a bűn okozta sebeket érezzük, hanem az örömöt is, a reményt is, hogy miénk Isten országa. És lendületet, hogy megfussuk az előttünk lévő pályát – Jézus vezetésével, a Lélek erejével, a feltámadás reménységével.
És bár elvesztettünk minden magabiztosságot – de Isten irgalmában bizonyosak vagyunk, és ez erőt ad. Miénk Isten országa – mert bennünk hat az Ő akarata, mert formál bennünket az ő rendje. És kitárult előttünk a jövő is – a menny öröme, Isten ígéreteinek beteljesedése, a teljesség. Arra tartunk – nem saját erőből, hanem Jézus visz, Ő az út. Feltámadásának ereje hordoz minket is.
Ezért aztán tényleg boldogok a szegények. Hiszen ki előtt állna fényesebb jövő, kinek volna nagyobb reménye, mint azoknak, akik Jézustól várnak mindent. És lehet, hogy másnak négy kerékkel több jutott, hogy gyorsabban jutnak be a szakrendelésre, hogy többet oroznak el az örökségből – veszhet, vihetik veszendő kincseik (fordította József Attila), – miénk a menny örökre! Ámen.